

เดินตามรอยเท้าพ่อ

บทพระราชนิพนธ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พุทธศักราช ๒๕๑๙

ฉันเดินตามรอยเท้าอันรวดเร็วของพ่อโดยไม่หยุด

ผ่านเข้าไปในป่าใหญ่ นากลับ ทึบ แฝงไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด มีดและขว้าง

มีต้นไม้ใหญ่ๆ เหมือนหอคอยที่เข้มแข็ง

พ่อจำ...หิวจะตายอยู่แล้วและเหนื่อยด้วย

ดูซิจะ...เลือดไหลออกมาจากเท้าทั้งสองที่บาดเจ็บของลูก

ลูกกลัวงู เสือ และหมาป่า

พ่อจำ...จะถึงจุดหมายปลายทางไหม?

ลูกเอ๋ย...ในโลกนี้ไม่มีที่ไหนดอกที่มีความรื่นรมย์

และความสบายสำหรับเจ้า

ทางของเรามีได้ไปด้วยดอกไม้สวยสวย

จงไปเถิด แม้มันจะเป็นสิ่งที่บีบคั้นหัวใจเจ้า

พ่อเห็นแล้วว่า หนามตำเนื้ออ่อนอ่อนของเจ้า

เลือดของเจ้าเปรียบดังทับทิมบนใบหญ้าใกล้น้ำ

น้ำตาของเจ้าที่ไหลต้องพุ่มไม้สีเขียว

เปรียบดังเพชรบนมรกตที่แสดงความงามเต็มที่

เพื่อมนุษยชาติ จงอย่าละความกล้า

เมื่อเผชิญกับความทุกข์ให้อดทนสุขุม

และจงมีความสุขที่ได้ยึดอุดมการณ์ที่มีค่า

ไปเถิด...ถ้าเจ้าต้องการเดินตามรอยเท้าพ่อ

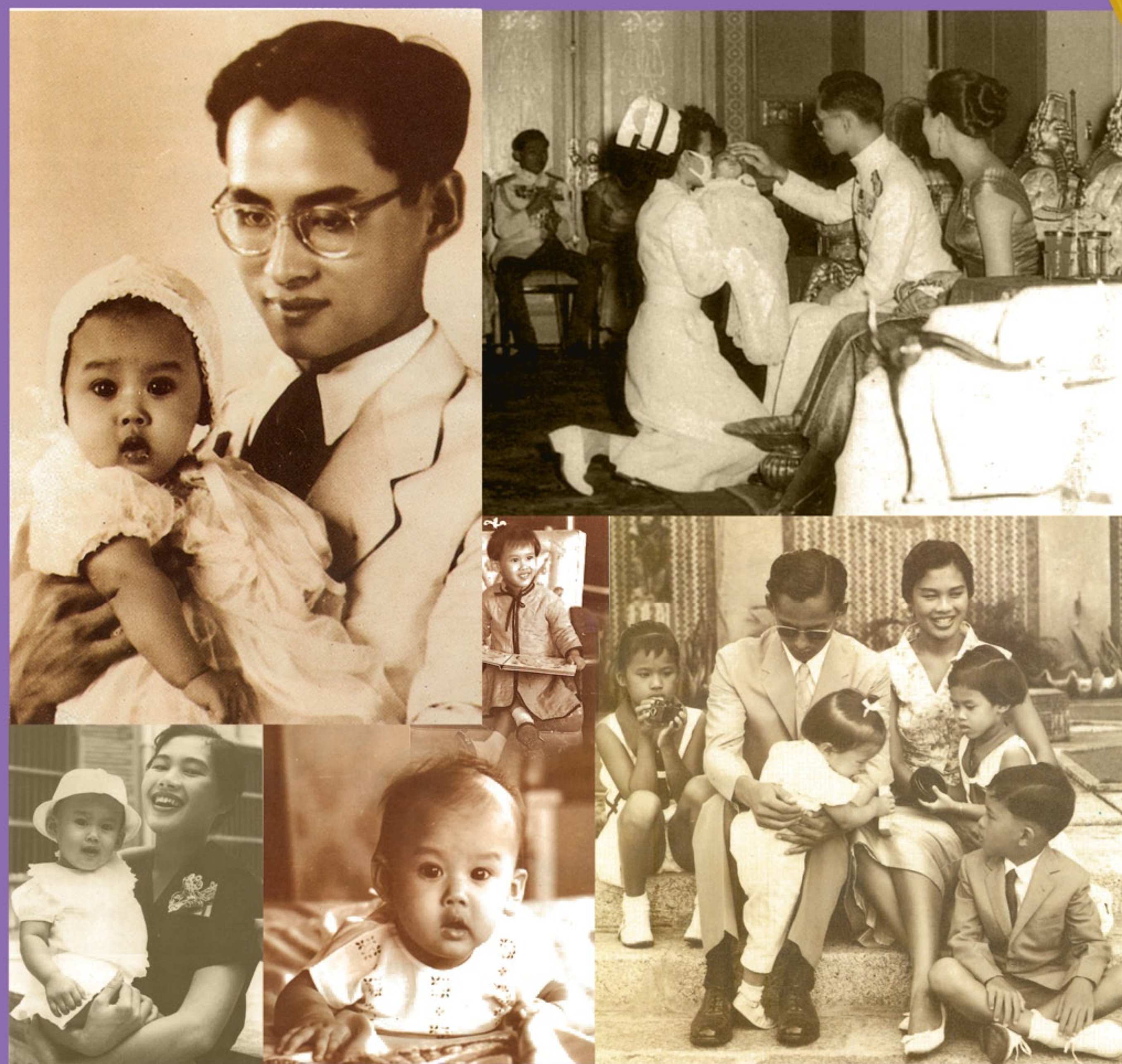

พระราชประวัติ

พระราชสมภพ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันเสาร์ ที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๑๘ เป็นสมเด็จพระเจ้าลูกเธอพระองค์ที่ ๓ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ วัดบวรนิเวศวิหารถวายพระนามว่า “สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุทาทิวัฒนาคุณโสภาคย์” โดยได้ทรงนำมาจากสร้อยพระนามของสมเด็จพระราชปิตุจฉา เจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร และประธานคำแปลไว้ว่า หมายถึง “นางแก้ว”

การทรงศึกษา

ปริญญาดรี :

- ทรงสำเร็จการศึกษาได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง เจริญทอง สาขาประวัติศาสตร์ ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๐ เป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระองค์แรกที่ทรงสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากมหาวิทยาลัยในประเทศ

ปริญญโท :

- ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร พุทธศักราช ๒๕๒๒
- ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาบาลี-สันสกฤต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๒๔

ปริญญเอก :

- ปริญญาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พุทธศักราช ๒๕๒๙

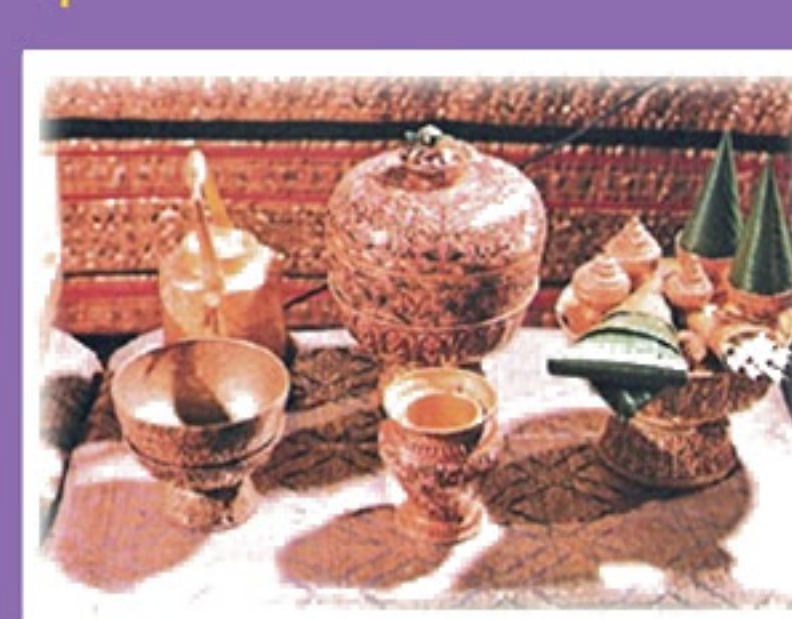
สถาปนาพระอิสริยยศและพระอิสริยยศักดิ์

ในปี พุทธศักราช ๒๕๒๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุทาทิ ทรงได้รับความสำเร็จในการศึกษาอย่างงดงาม และได้ทรงบำเพ็ญ

พระองค์ให้เป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองเป็นอเนกประการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระอิสริยยศและพระอิสริยยศักดิ์ให้สูงขึ้น

เฉลิมพระนามตามที่จารึกในพระสุพรรณบัฏว่า “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี”

วันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๐ รัฐบาลได้จัดงานสโมสรสันนิบาตเฉลิมพระเกียรติยศ โดย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัสแก่ผู้มาร่วมงานตอนหนึ่งว่า

“ข้าพเจ้าทราบดีอยู่ว่า ข้าพเจ้ามีหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อประเทศชาติอย่างมาก และการที่จะปฏิบัติราชการแผ่นดินนั้น เป็นภาระอันหนักที่ต้องอาศัยทั้งสติปัญญา และความรู้ความสามารถอย่างพร้อมมูล ข้าพเจ้าจึงตั้งใจที่จะเพียรพยายามศึกษา และปฏิบัติฝึกฝนตนเองต่อไปให้ดีที่สุด เพื่อให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่ตามที่ทุกคนมุ่งหวัง”

พระปรีชาด้านการจัดการศึกษาและความเป็นครู

“โปรดที่จะเป็นครูกับนักเรียน แต่ถ้าทรงต้องเลือกอย่างเดียว ก็โปรดที่จะเลือกเป็นครู”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเข้ารับราชการเป็นอาจารย์ประจำสอนวิชาประวัติศาสตร์ และวิชาสังคมวิทยาที่ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตั้งแต่เดือนธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๓ ปัจจุบันทรงดำรงพระยศพลเอก ตำแหน่งผู้บัญชาการพิเศษ ศาสตราจารย์ส่วนการศึกษา และผู้อำนวยการกองวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ทรงเป็นครูที่มีพระราชจริยาวัตรตามแบบฉบับของครูที่ดีอย่างครบถ้วน ทรงเข้าสอนตามที่กำหนดในตารางสอน ทรงสอนด้วยความรู้จริงและทำได้จริง ทรงสอนอย่างมีเหตุผลและสอนให้ได้ผลจริง ทรงเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ พระราชทานคำปรึกษาและทรงอนุเคราะห์ศิษย์ที่ประสบความทุกข์ร้อนต่างๆ ทรงเตรียมการสอนอย่างเข้มข้นทุกครั้งก่อนเปิดภาคเรียนและก่อนการเข้าสอน

พระองค์ทรงปฏิบัติงานในฐานะข้าราชการประจำ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงงาน ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าสัปดาห์ละ ๒ วัน ทรงสอนและบริหารการเรียนการสอนมาอย่างต่อเนื่องและยาวนานเพื่อนักเรียนของพระองค์อย่างมีรู้จักเห็นดีเห็นชอบ เพราะทรงเป็น “ครูด้วยหัวใจ” และ “รักในชีวิตความเป็นครูอย่างแท้จริง”

ในหนังสือ “เพราะขอบฟ้ากว้าง” สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานสัมภาษณ์ ในฐานะทรงเป็น “ครูประวัติศาสตร์” ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ไว้ดังนี้

“...การสอนนักเรียน ถือหลักอยู่ว่า จะต้องคิดถึงผลประโยชน์ของนักเรียนเป็นเรื่องใหญ่ ต้องคิดว่าเขาจะต้องออกไปเป็นทหาร จะต้องเจริญก้าวหน้าต่อไป ควรจะมีความรู้เรื่องอะไรมากที่สุด ไม่ใช่เราเป็นอาจารย์สอนประวัติศาสตร์ก็ต้องยัดเยียดให้สอนประวัติศาสตร์มากที่สุด ได้เวลามากที่สุด เพื่อให้ได้มีผลงาน มีความดีความชอบมากที่สุด เราต้องคำนึงว่าชีวิตของนักเรียนซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ ควรจะมีอนาคตอย่างไร ควรได้ความรู้ ประสบการณ์ ที่จะมีประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต มีความรู้กว้าง เพื่อให้พร้อมเสมอที่จะปรับตัวได้เร็วในกระแสของความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก...”

ในบทสัมภาษณ์นี้แม้จะระบุชัดเจนถึง “การที่ทรงเป็นครูสอนประวัติศาสตร์” แต่นัยสำคัญจะพบว่าเป็นหลักการของผู้เป็นครูทุกคนไม่ว่าจะเป็นครูวิชาชีพแขนงใดควรยึดถือและปฏิบัติทั้งสิ้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูโดยแท้จริง ไม่ว่าจะเสด็จพระราชดำเนินไปยังที่แห่งใด พระองค์ทรงห่วงใยการศึกษาของเยาวชน และทรงอุทิศพระองค์ในการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่นนั้น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเอง พระองค์ทรงริเริ่มโครงการต่างๆ เช่น โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันสำหรับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และมีพระราชดำริให้ก่อตั้งโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ข้าราชการบริพาร ข้าราชการและประชาชนทั่วไป เป็นต้น ไม่เพียงแต่ในประเทศไทยเท่านั้นที่พระองค์พระราชทานความช่วยเหลือ พระองค์มีพระเมตตาให้ความอุปการะโรงเรียนเด็กกำพร้าแขวงเวียงจันทน์ ประเทศลาว และพระราชทานความช่วยเหลือประเทศกัมพูชา ในการก่อตั้งวิทยาลัยกำปงเฌอเดียล รวมทั้งพระราชทานทุนการศึกษาแก่นักเรียนในประเทศเพื่อนบ้านเหล่านี้ให้มาศึกษาต่อในประเทศไทย

พระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันยังประโยชน์ให้แก่ชาติ บ้านเมืองและประชาชนในหลายด้าน ทั้งด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านการพัฒนาสังคม ด้านศาสนา รวมทั้ง การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นที่มาของโครงการใน พระราชดำริ และมูลนิธิในพระองค์ซึ่งมีอยู่มากมายใน ปัจจุบัน ดังตัวอย่างมูลนิธิแรกที่ทรงเป็นประธานคือ

มูลนิธิสายใจไทยฯ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๑๘ ในวันคล้ายวันประสูติปีที่ ๒๐ ของ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดาฯ ในวัน ดังกล่าวแทนที่พระองค์จะทรงบำเพ็ญพระกุศลด้านอื่น เช่นที่เคยทรงปฏิบัติ พระองค์ถวายเงินส่วนพระองค์สนอง พระราชปราชญ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ที่มีพระราชประสงค์จะช่วยเหลือผู้ที่ประสบเคราะห์ร้าย ในการป้องกันประเทศชาติ ทั้งทหาร ตำรวจ พลเรือนที่ ต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่และเสียสละเพื่อรักษาบ้านเมือง ให้รอดอยู่ได้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินจำนวนนี้และ เพิ่มเติมของส่วนพระองค์ ก่อตั้งเป็น มูลนิธิสายใจไทย ขึ้น

การพยาบาล

พระราชกรณียกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

การพยาบาลมีมาตั้งแต่ครั้งที่ยังทรงดำรงพระอิสริยยศเป็น “สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดาฯ” เมื่อสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถโปรดเกล้าฯ ให้เสด็จแทนพระองค์ มาพระราชทานประกาศนียบัตรมดุงครรภ์ อนุปริญาบัตรพยาบาลและอนามัย อนุปริญาบัตรสาธารณสุขศาสตร์ แก่พยาบาลผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะ พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล หลายครั้ง ครั้งแรกในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร และอนุปริญาบัตร สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๙ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๒๐ มีพระโอวาทตอน หนึ่งซึ่งเป็นที่ประทับใจแก่ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนดังนี้

“...ผู้ทำหน้าที่พยาบาลมีความสำคัญต่อชีวิตคนไข้ เพราะได้อยู่ใกล้ชิดตลอดเวลา คุณความดีของท่านเป็นหัวใจ ของวิชาชีพการพยาบาล ขอให้ท่านภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นประโยชน์ บำบัดโรคร้ายอันเป็นความทุกข์ของมนุษย์ การอุทิศตนเพื่อบำเพ็ญประโยชน์เช่นนี้ มีคุณค่าแก่การยกย่องสรรเสริญ...”

นับแต่นั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระมหากรุณาธิคุณต่อวิชาชีพการพยาบาลอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

พระมหากรุณาธิคุณต่อวิชาชีพการพยาบาล

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัย ให้มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ การดูแลสุขภาพรวมทั้งการรักษาพยาบาลจึงถือเป็นเรื่องสำคัญ ทรงสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของวิชาชีพการพยาบาลและพระราชทานขวัญกำลังใจแก่พยาบาลวิชาชีพมาโดยตลอด

รางวัลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จัดตั้งขึ้นโดยมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในวโรกาส ๑๐๐ ปี พระราชสมภพ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

ในช่วงเริ่มต้น สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นประธานมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ต่อมาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับเป็นประธานมูลนิธิรางวัลฯ เสด็จฯ เป็นประธานในการประชุมพิจารณาตัดสินผู้สมควรได้รับรางวัล และเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานรางวัลเป็นประจำทุกปีมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ผู้มีสิทธิ์รับรางวัล

พยาบาลวิชาชีพหรือกลุ่มพยาบาลวิชาชีพที่ประสบความสำเร็จ มีผลงานดีเด่นในการพัฒนาคุณภาพวิชาชีพการพยาบาลในด้านการปฏิบัติการ และ/หรือการวิจัย การศึกษา หรือการบริการเป็นที่ประจักษ์แก่สังคมวิชาชีพและสังคมทั่วไป ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

ในระยะแรกของการให้รางวัล ได้กำหนดเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมาได้เปิดให้ประเทศทั่วโลกมีสิทธิ์เสนอผู้สมควรได้รับรางวัล เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีให้กว้างขวางมากขึ้น ตั้งแต่ปี พุทธศักราช ๒๕๔๓ - ๒๕๕๗ มีผู้ได้รับพระราชทานรางวัลไปแล้วจำนวน ๑๖ คน ในจำนวนนี้เป็นคนไทย ๒ คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ทวีลาภ และ ดร.วรรณวิไล จันทราภา

รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ทวีลาภ

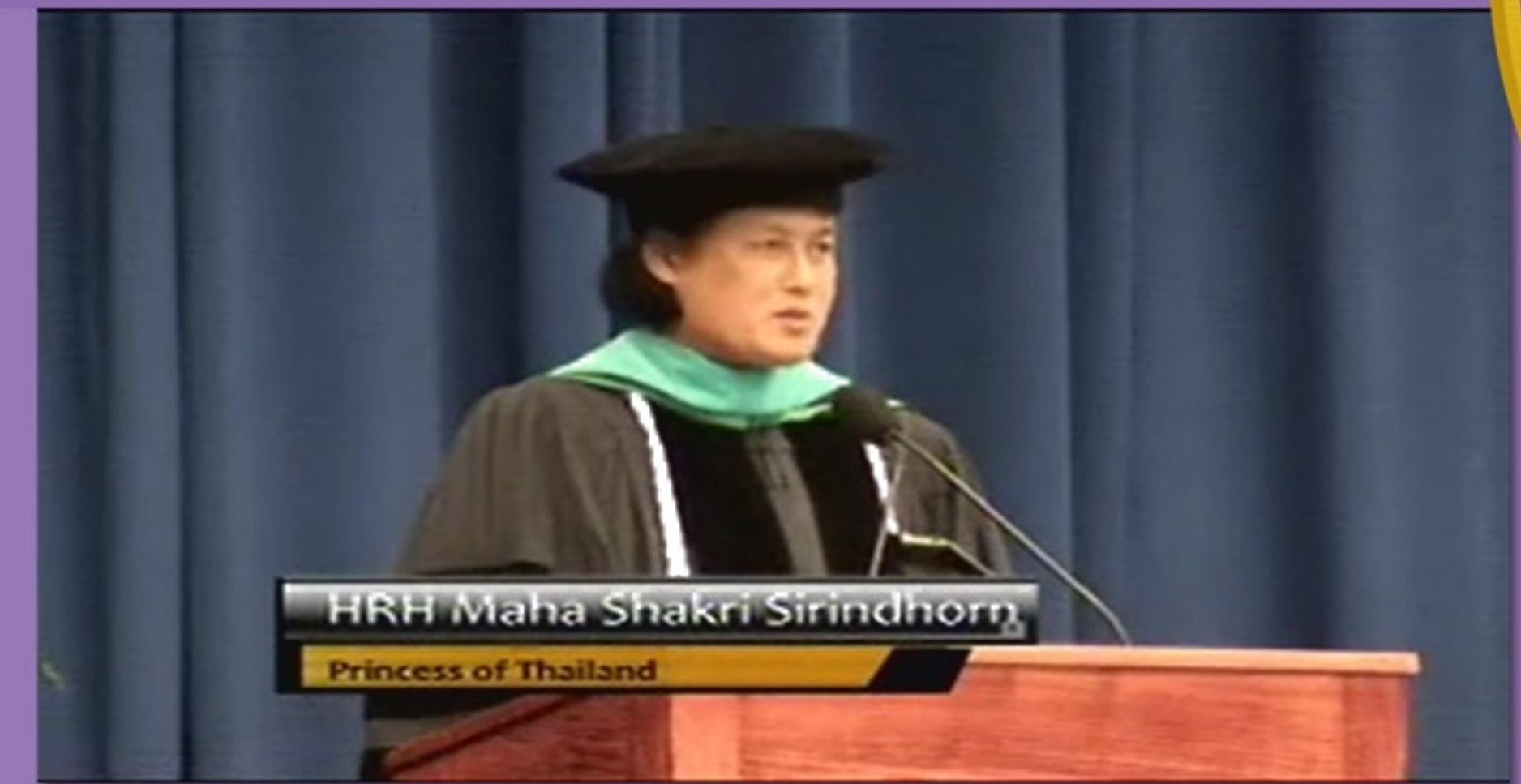
ดร.วรรณวิไล จันทราภา

พระมหากรุณาธิคุณต่ออภินิหารทางการแพทย์พยาบาล

ทุนมูลนิธิสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระอนุสรคำนึงถึง สมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ เป็นอเนกประการ ในบรรดาพระราชกรณียกิจนั้น เรื่องการศึกษาเป็นเรื่องที่ทรงสนับสนุนมาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการแพทย์ สาธารณสุข และการพยาบาล ในส่วนของการพยาบาลได้ทรงริเริ่มส่งนักเรียนพยาบาลไปศึกษาต่อในต่างประเทศ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีก็ทรงได้รับพระกรุณาพระราชทานทุนไปศึกษาด้านการพยาบาล ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานปริญญาบัตรหลักสูตร Master of Science in Nursing (Adult Health) ณ Sage Graduate School, The Sage Colleges รัฐ New York ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เพื่อเป็นการสืบสนองพระราชดำริ และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า และเป็นพระราชนุสรณ์แด่องค์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประธานมูลนิธิสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง “ทุนมูลนิธิสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า” ขึ้นในปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยทุนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้พยาบาลผู้มีความสามารถได้ไปศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ณ ต่างประเทศ นับจนถึงปัจจุบัน มีผู้ได้รับพระราชทานทุนฯ เพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการพยาบาล จำนวน ๔ คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และเดินทางกลับมาปฏิบัติราชการในประเทศไทยแล้วจำนวน ๒ คน และอีก ๒ คน ได้รับพระราชทานทุนฯ ให้ศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ต่อมาในปีการศึกษา ๒๕๕๕ มีผู้ได้รับพระราชทานทุนฯ เพื่อศึกษาระดับปริญญาเอกอีกจำนวน ๑ คน รวมผู้ได้รับพระราชทานทุนฯ ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาการพยาบาลขณะนี้จำนวนทั้งสิ้น ๓ คน

ทุนสนับสนุนการฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง ณ ประเทศสิงคโปร์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ พระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ร่วมกับ Temasek Foundation -Tan Tock Seng Hospital เพื่อสนับสนุนส่งอาจารย์พยาบาล และพยาบาลไปศึกษาอบรมและดูงาน ณ โรงพยาบาล Tan Tock Seng ประเทศสิงคโปร์ ถึง ๒ ครั้งดังนี้

ครั้งที่ ๑ มีพระประสงค์ให้พยาบาลตระหนักถึงการป้องกันความเสี่ยงจากการทำงาน จึงทรงส่งอาจารย์พยาบาล และพยาบาล ๑๔ คน จาก ๔ หน่วยงาน ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ไปศึกษาดูงานเรื่อง Occupational Health Safety for Nursing ระหว่างวันที่ ๑๔-๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ครั้งที่ ๒ มีพระประสงค์ให้อาจารย์พยาบาลและพยาบาลได้เพิ่มพูนความรู้และทักษะการดูแลรวมทั้ง แนวทางการจัดการเชิงรุกในการดูแลผู้ป่วยโรคทางสมอง และเป็นแนวทางการจัดการหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมทางการพยาบาลเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยโรคทางสมอง จึงทรงส่งอาจารย์พยาบาล และพยาบาล จำนวน ๒๐ คน จาก ๒ หน่วยงาน ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช เข้าศึกษาอบรมเรื่องการดูแลผู้ป่วยโรคทางสมอง ระหว่างวันที่ ๓๑ มีนาคม - ๑๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

เทพรัตนราชสุดา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
ทรงตรากฎาทุกคำเข้าเฝ้าทรงงาน
ทรงดำริอันเผื่อนคลายราษฎรทุกชน
พระมิ่งขวัญเป็นที่รักของชาวไทย
พระราชโสมภพครบหกสิบชันษา
พยาบาลศัสตรธนายภักดีสามัคคี
ขอทรงพระเกษมสุขพรรษา
พระเกียรติคุณไว้ถ่องรุ่งพุ่งไฉฉา

พระปรีชาทุกสิ่งสรรพเกินจับงาน
เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาประชาไทย
อันเป็นสุขทั่วทุกทิศดั่งแฉ่มไฉ
ทุกเพศวัยต่างจงรักและภักดี
เหล่าปวงข้าหมั่นนอบน้อมเบญจเศ
น้อมถุติเทิดไท้ถวายพระพร
พระปณิญาเจิดจรัสประภัสสร
ทรงพระเจริญนิรันดร์คู่ไทยเทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้าคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เยาวลักษณ์ เสรีเสถียร ประพันธ์)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฉลองพระองค์ครุย
พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พระเมตตาต่อคณะพยาบาลศาสตร์

พระเมตตาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ต่อคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลมีมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

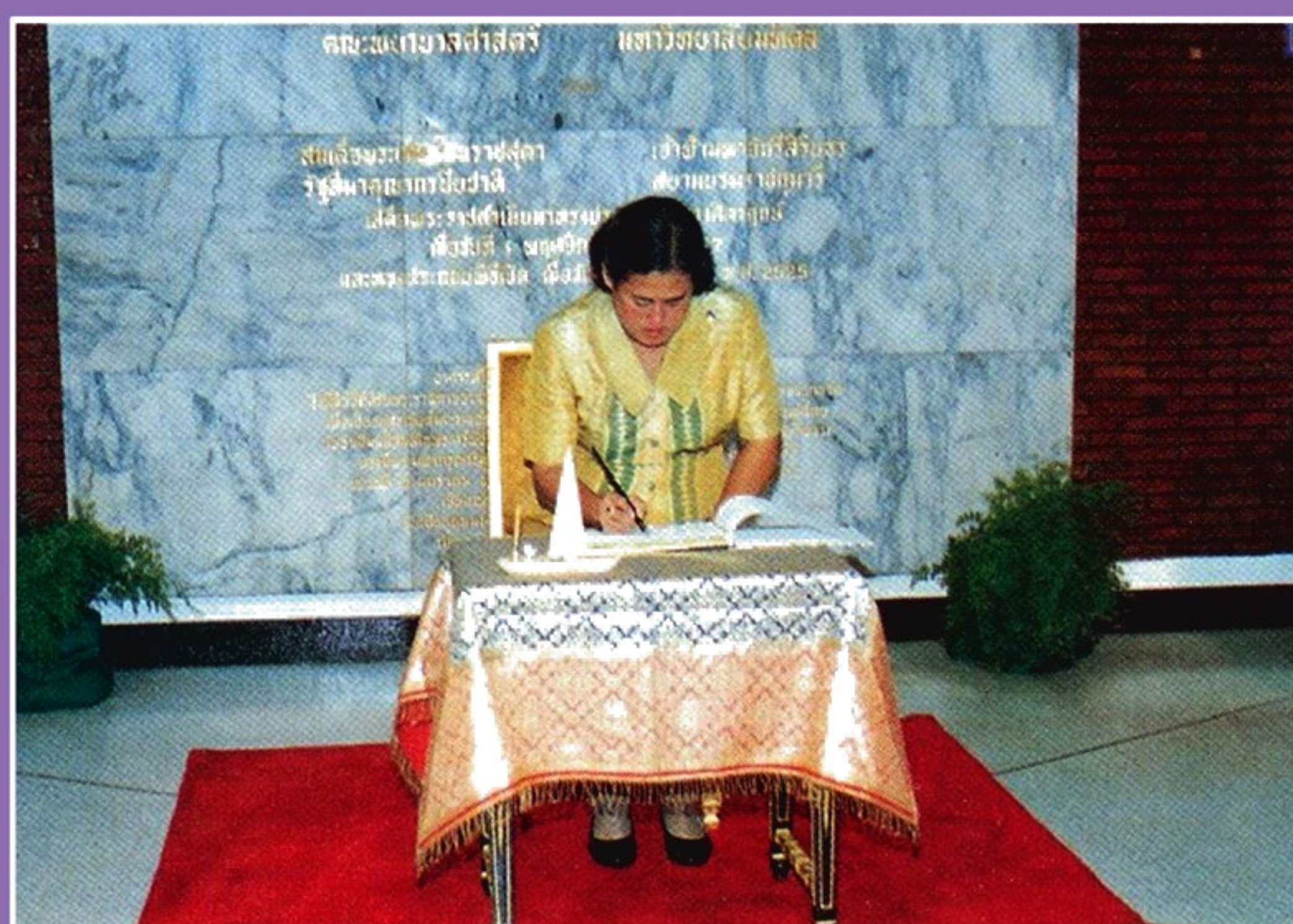
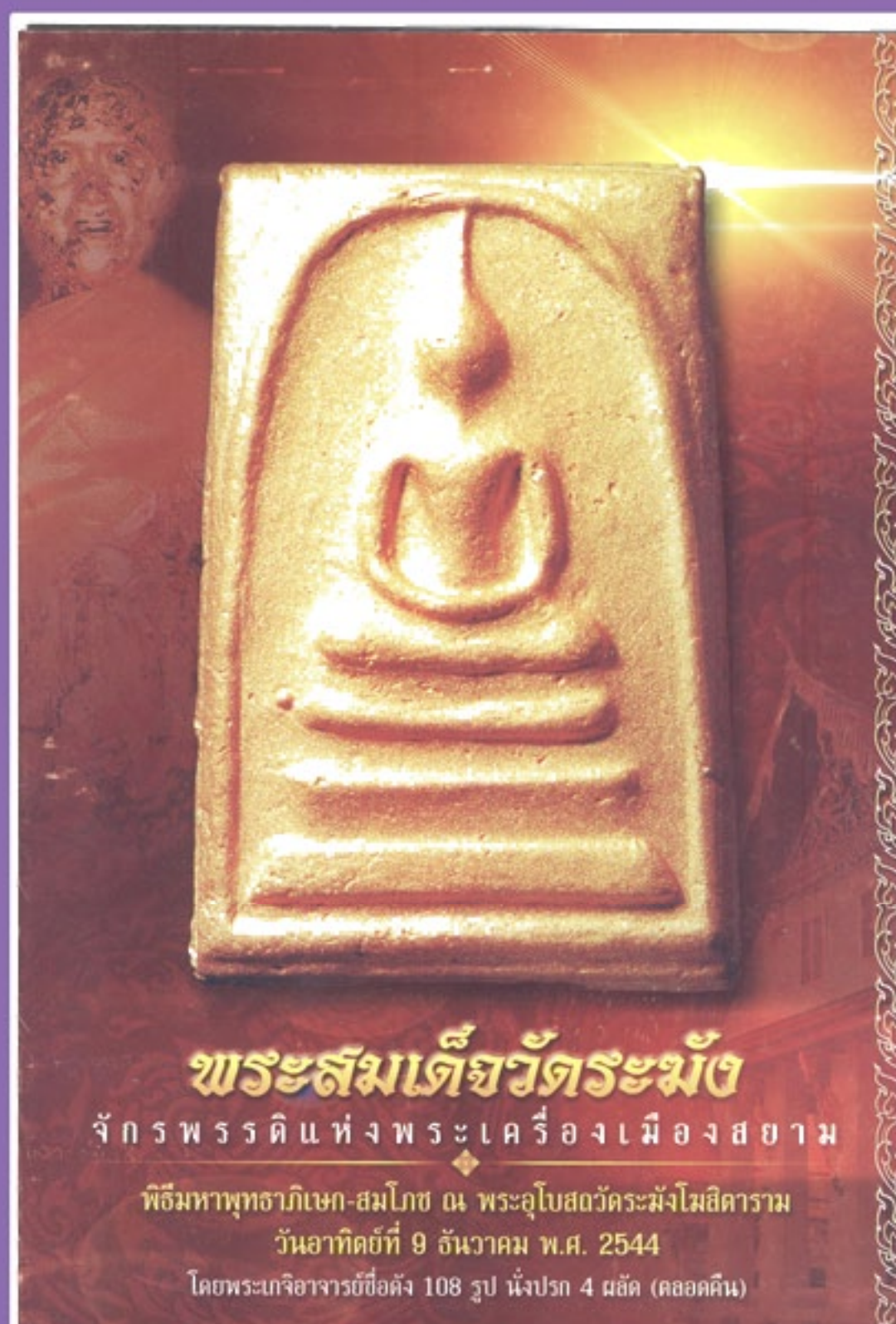
พุทธศักราช ๒๕๒๒ เสด็จฯ มาวางศิลาฤกษ์อาคารของคณะพยาบาลศาสตร์ บางกอกน้อย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระมหากรุณาธิคุณ เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์อาคาร พระศรีพัชรินทร อาคารมหิตลอดุลยเดช และอาคารพระศรีนครินทร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล บางกอกน้อย เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๒ และเสด็จพระราชดำเนินมาเปิดอาคารฯ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๒๕

พุทธศักราช ๒๕๔๔ พระมหากรุณาธิคุณต่อโครงการหารายได้เพื่อปรับปรุงอาคารพระศรีนครินทร์

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดทำโครงการปรับปรุงอาคารพระศรีนครินทร์ ซึ่งชำรุดทรุดโทรมมากในปีพุทธศักราช ๒๕๔๓ โดยในช่วงการรณรงค์เพื่อรวบรวมทุนทรัพย์สำหรับการปรับปรุงอาคารฯ คณะพยาบาลศาสตร์ ร่วมกับมูลนิธิคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลฯ ได้จัดทำโครงการจัดสร้างพระพุทธรูปเจ้าฟ้าศิริราชจำลอง และพระสมเด็จวัดระฆัง เพื่อให้ผู้สนใจบริจาคเงินเข้าบูชา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นประธานในพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปบูชา เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณต่อโครงการฯ ในครั้งแรก

อาคารมหิตลอดุลยเดช-พระศรีนครินทร์ ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯพระราชทานทุนทรัพย์จาก “บัญชีสมเด็จพระศรีฯ โดยสำนักพระราชวัง” เพื่อการก่อสร้างโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาความขาดแคลนอาคาร และสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องเพิ่มจำนวนการรับนักศึกษาพยาบาลทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งเพื่อเป็นแหล่งให้บริการวิชาการด้านการพัฒนา และส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน และส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยและการสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางการพยาบาล

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาวางศิลาฤกษ์อาคาร มหิตลอดุลยเดช-พระศรีนครินทร์

เนื่องจากในปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ เป็นปีแห่งการเฉลิมพระเกียรติ ๑๕๐ ปี พระราชสมภพสมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า และ ๑๒๐ ปี พระราชสมภพสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก คณะพยาบาลศาสตร์ จึงได้จัดทำโครงการจัดสร้าง “หอพระราชประวัติสมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า และหอพระราชประวัติสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก – สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” ณ บริเวณชั้น ๑ ของอาคารมหิตลอดุลยเดช-พระศรีนครินทร์ เพื่อสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทั้งสามพระองค์ทรงมีต่อคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลและวิชาชีพการพยาบาลไทย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับเป็นประธานที่ปรึกษาของโครงการฯ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ผู้แทนคณะกรรมการโครงการฯ เข้าเฝ้า ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ เพื่อกราบบังคมทูลถวายรายงานการดำเนินการโครงการฯ และได้พระราชทานข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการที่สมบูรณ์

พระราชดำรัสข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

“...ทั้งสมเด็จพระพันวัสสาฯ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรฯ และสมเด็จพระย่าฯ เป็นคนใฝ่หาความรู้ ศึกษาค้นคว้า และสอนลูกหลานให้ศึกษาหาความรู้ จะหาหนทางใหม่ๆ หรือของใหม่ๆ มาช่วยคน และพัฒนาประเทศ...อยากให้เน้นเรื่องความสะอาด การรักษาสุขภาพอนามัยทั่วไป และด้านสาธารณสุข การศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งสืบเนื่องยังรุ่นต่อมา คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ อาจเขียนย่อๆ เพราะเรื่องราวของสองพระองค์มีมาก และเรื่องราวของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณฯ ซึ่งเป็นรุ่นต่อมา”

เมื่อการดำเนินการก่อสร้างอาคารมหิตลอดุลยเดช-พระศรีนครินทร์ และหอพระราชประวัติฯ ทั้ง ๒ หอ ภายในอาคารแล้วเสร็จสมบูรณ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานชื่อหอพระราชประวัติว่า “หอพระราชประวัติศรีสวรินทิราราชภักดีและหอพระราชประวัติบรมราชบุพการีกิตติประกาศ” และเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคาร เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๖ เวลา ๑๕.๓๐ น.

“...การจัดทำพิพิธภัณฑ์ต้องแทรกเรื่องสมัยใหม่ เพื่อให้คนรุ่นหลังสนใจและได้รู้ ส่วนเนื้อหานั้นการวางหัวข้อดีแล้ว”

ทรงปาฐกถาเกียรติยศ

ปาฐกถาคุณหญิงพิณพากย์พิทยาเกท ครั้งที่ ๑๓
“เฉลิมพระเกียรติ ๑๕๐ ปี พระราชสมภพ
สมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า”
วันจันทร์ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖
ณ อาคารมหิตลodayเดช-พระศรีนครินทร์ คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
มีพระกรุณาทรงปาฐกถาเกียรติยศ ซึ่งมีพระราชดำรัสสำคัญ
เกี่ยวข้องกับประวัติและอนาคตการพยาบาลไทย จึงขออัญเชิญ
บางส่วนแสดงไว้ ณ ที่นี้

...ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มากล่าวปาฐกถาคุณหญิงพิณพากย์พิทยาเกททั้งๆ ที่ไม่ได้เป็นพยาบาล และคิดว่าความ
สามารถด้านนี้น่าจะไม่มี แต่ข้าพเจ้ารู้จักพยาบาลมากมาย รวมทั้งคนที่เลี้ยงดูมาก็ล้อมรอบด้วยพยาบาลจนบัดนี้...
ข้าพเจ้าอยู่กับพยาบาลมาเป็นเวลาตั้งแต่เกิด จะเห็นว่าพยาบาลมีบทบาทได้สารพัด ต้องเลี้ยงเด็กให้ร่างกายสมบูรณ์

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
(สังวาลย์ ตะละภัฏ)

สะอาด นอกจากนั้นจิตใจมีคุณธรรม ใฝ่รู้ มีวิชาการต่างๆคุณสมบัติสำคัญ
คือ ต้องสังเกตผู้ที่อยู่ในการบริหาร การช่างสังเกตไม่ใช่แค่พยาบาลต้องมี
ทุกคนควรจะมี ถ้ามีได้จะทำให้ทำงานได้ อย่างผู้ป่วยมีสภาพร่างกายที่
เปลี่ยนแปลง คนที่เห็นมากที่สุด คือ พยาบาล เพื่อจะได้รู้ว่าผู้ป่วยเป็น
อย่างไร ต้องการอย่างไร ต้องมีความเมตตากรุณา ถ้าเป็นผู้สูงอายุต้องทำให้
เขามีความเพลิดเพลิน....

... เรื่องพยาบาล สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าส่งนักเรียนทุนไป
หลายคน คือ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงศึกษาวิชาพยาบาล ...ท่านก็ไม่ได้กลับมาปฏิบัติหน้าที่พยาบาลอย่าง
คนอื่น แต่มีหน้าที่ส่งเสริมแนะนำ คือ จะเป็นพยาบาลหรือไม่เป็นพยาบาลก็ได้ แต่ผลัก
ดันให้เกิดการศึกษาขึ้น

...คุณหญิงพิณพากย์พิทยาเกท ตอนนั้นเป็นนางสาวจางง วีระไวทยะ ตอนแรก
ได้ไปศึกษาวิชาทันตกรรม สมเด็จพระบรมราชชนก ทรงแนะนำให้เปลี่ยนมาศึกษา
วิชาพยาบาล ... คุณหญิงพิณพากย์พิทยาเกท เป็นนักเรียนพยาบาลที่สมเด็จพระพันวัสสาฯ
ส่งไปเรียน มีหนังสือกราบบังคมทูลในระหว่างที่ศึกษา ว่า
เป็นพระกรุณาของใต้ฝ่าละอองพระบาท
ที่โปรดพระราชทานโอกาสอย่างนี้ เท่ากับ
เป็นการพระราชทานชีวิตใหม่ให้หม่อมฉัน
ให้ได้เห็นต่างๆและรู้ว่าชีวิตมนุษย์มีค่า
อย่างไร วิชาเป็นของใหญ่กว่าอะไรทั้งหมด...

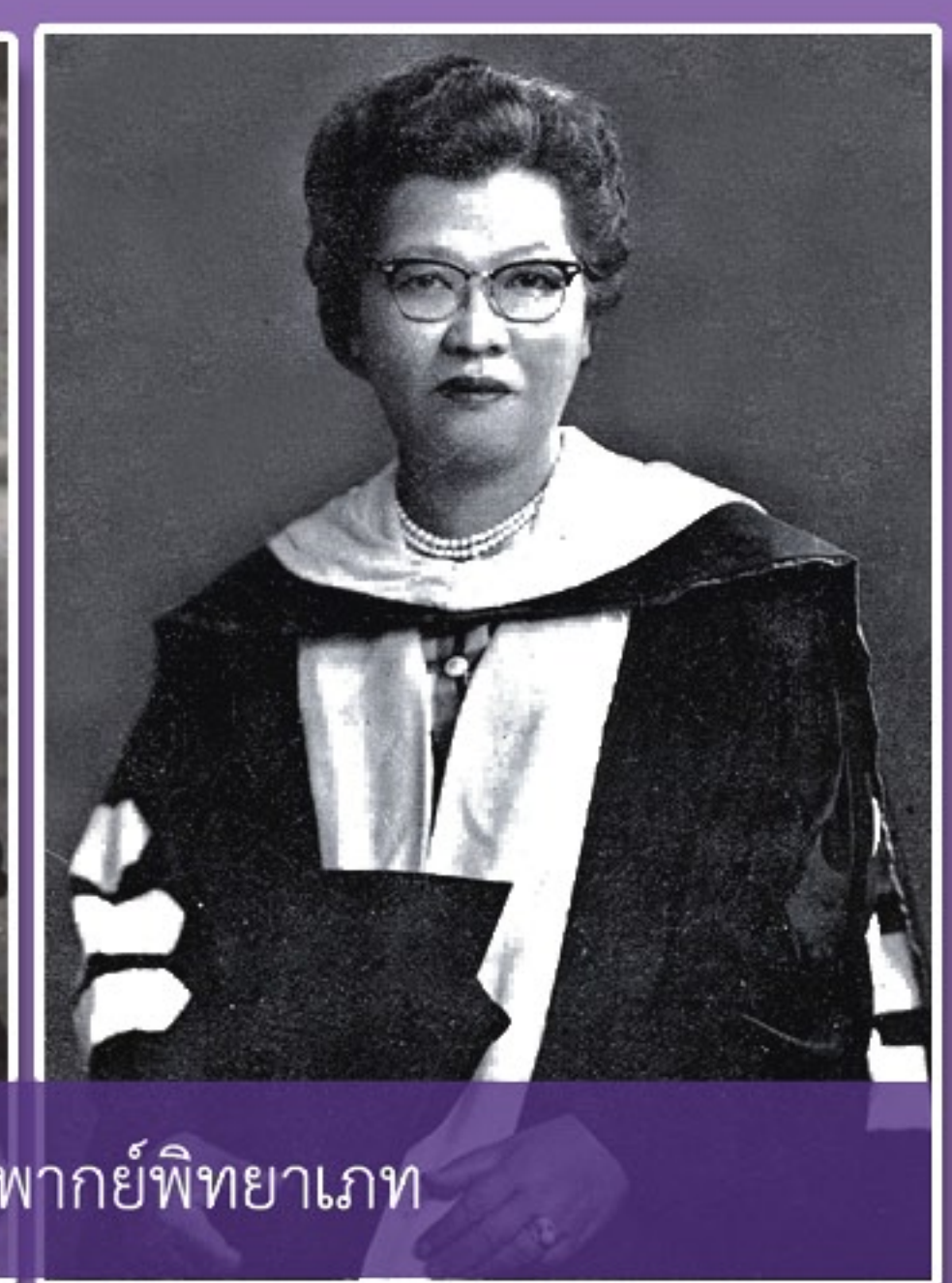
นางลิปิธรรมศรีพยัคฆ์
(อุบล ปาลกะวงศ์)

ท่านผู้หญิงอนุรักษราชมณเฑียร
(พี่สาว วัชรโรทัย)

คุณหญิงพิณพากย์พิทยาเกท

นิภา ตะละภัฏ

สมมาตร ทรอย

...ที่สหรัฐอเมริกามีคนเขียนบทความไว้ว่า ใน ค.ศ.๒๐๒๐ สหรัฐอเมริกาจะ
ขาดแคลนพยาบาล ๑ ล้านคน ...ทุกประเทศก็ขาดพยาบาลทั้งนั้น.... พยาบาลต้องแก้ปัญหาเรื่องนี้
ปัญหาใหญ่อีกเรื่องหนึ่ง คือการขาดครูพยาบาลที่มีความรู้ การที่จะทำงานได้ต้องอาศัยปริญญาโท ปริญญาเอก....
พยาบาลในที่นี่น่าจะทราบดี ...การขาดแคลนบุคลากรเริ่มมีอาการหนักในประเทศไทย เพราะพยาบาลเป็นอาชีพที่ขาดแคลน
ที่สุด เขาว่าวิธีแก้ยากกว่าสมัยก่อน อย่างสมัยคุณหญิงพิณพากย์พิทยาเกท ท่านมีวิธีของท่าน เช่น เขียนตำราเป็นภาษาไทย
ตอนนี้เราก็ต้องมีหน้าที่ปฏิวัติในรุ่นของเรา.

โครงการเฉลิมพระเกียรติฯ

โครงการเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ในโอกาสที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จึงได้กำหนดจัด “โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘” เพื่อเป็นการสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ที่ทรงมีต่อคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และวิชาชีพการพยาบาลโดยรวม

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา

กิจกรรม

- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กำหนดจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติรวม ๕ กิจกรรม ดังนี้
 - ประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ ร่วมกับฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช และวิทยาลัยพยาบาลที่เป็นสถาบันสมทบของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในหัวข้อ “Patient and Nurse Safety : Road to Quality of Care”
 - จัดตั้งกองทุน “เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนฯ ๖๐ พรรษา” ร่วมกับ Sage College ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อส่งอาจารย์ไปศึกษาต่อที่ Sage College
 - จัดทำหนังสือรวบรวม “พระราชกรณียกิจและพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เกี่ยวกับวิชาชีพการพยาบาลไทย”
 - จัดตั้ง “ศูนย์ข้อมูลและคลังความรู้ทางการพยาบาล เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนฯ ๖๐ พรรษา” และมีมุมจัดแสดงนิทรรศการ “สมเด็จพระเทพรัตนฯ กับการพยาบาลไทย” ที่บริเวณชั้น ๓ อาคารมหิตลอดุลยเดช-พระศรีนครินทร์ โดยจะขอพระราชทานชื่อในโอกาสต่อไป
 - ร่วมกิจกรรมในโครงการ “ยุวทูตเบาหวาน เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘” จัดโดยสมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทยฯ

